

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 183.

V Ljubljani, v ponedeljek 11. avgusta 1890.

Letnik XVIII.

Kulturni boj v Ogrski.

Dunajski in peštanski listi pišejo o kulturnem boju, ki preti Ogrski.

Povod prepiru je v bistvenem ta: Postava iz leta 1868. ukazuje, da se morajo od otrok iz mešanih krščanskih zakonov dečki odgojiti v očetovi in deklice v materni veri. Dogodilo pa se je večkrat v mnogih občinah, kjer je po en sam duhovnik, da je ta krstil otroka, ki bi po omenjeni postavi moral biti drugega veroizpovedanja. Tako je bilo tekom let nekoliko pritožb in pravn, v katerih je katoliška duhovščina vedno naglašala, da svetna oblast ne sme premeniti katoliškemu otroku vero. L. 1879. pa je naučni minister Trefort skrbel za postavno določbo, po kateri se duhovniki, ki delajo proti oni postavi, kaznujejo z globo do 300 gld. in zaporom do dveh mesecev.

Stvar pa se ni obrnila na boljše, ker katoliški duhovniki so ostali na svojem stališču, protestantje pa so se pritoževali. Tako je nastalo nasprotje, ki pa ni delalo prahu toliko v javnosti, kakor po uradih.

Naučno ministerstvo ogrsko se ni oziralo na katoliške določbe, niti stopilo v dogovor s škofi ali rimsko kurijo. Dne 26. februarja t. l. je izšla ministerska naredba, da mora župnik, ki krsti otroka, katero je po postavi 1868. leta druge vere, čez osem dni naznaniti krščenje kompetentnemu župniku. Kazni so znižali od 10 do 50 gld.; le oni duhovnik more biti kaznovan z zneskom 100 gld., kateri bi se večkrat pregrešil proti postavi. Tudi ta naredba ministra Czaky-ja ni mnogo koristila, ker večina katoliških duhovnikov se drži načela, da v katoliški veri krščen otrok mora ostati katoliški.

Vsled tega tudi nekateri ogrski škofje niso hoteli dopustiti, da bi se razglasila ministerska naredba. Dne 12. aprila t. l. se je sošlo več ogrskih

katoliških škofov, ki so s šestimi proti petim glasovom sklenili, da se ministrova naredba sicer objavi, toda o tem vpraša rimska kurija za svét. Niža duhovščina pa je v listih in na shodih ostro kritikovala ministersko naredbo, ker je bilo znano, da bode rimska kurija odobrila njih postopanje. Meseca maja je bil poslan v Rim ogrski škof Samassa, da vredi stvar. Sveta stolica se je prepričala o neugodnem položaju katoliške cerkve na Ogrskem in izjavila proti ministerski naredbi. Kakor se je izjavil primas Simor, je prepir med cerkvijo in državo gotov.

Zmešnjava na Češkem.

Nastale so na Češkem zadnje dōbo razmere, katere je težko opisati, za katere je pa povsem odgovorna — vlada sama. Slednja se je s svojim naganjanjem, naj se med Čehi in Nemci sklopi sprava, postavila na jednostransko stališče, ker se pri poravnava ozirala samo na nepotrebne zahteve od nekdanj protežiranih Nemcev. Čehi se leta in leta bore ne za koncesije, temveč za najvažnejša prava, za pošten obstanek, nasprotno pa so nemški so-deželani obdarjeni z vsem, kar želi njihovo srce, in zdaj še hoté, naj se kar na jeden mah spolnijo vse njihove sladke sanje na troške idealne narodnostne ravnopravnosti v tem starodavnem kraljestvu!

Vsled krivega tolmačenja zakona gledé na namēčenje uradništva okrepili so se na Češkem radikalni življi, in s tem je oslabiljena, da razbita vladi najudanejša stranka — staročeška, nasprotno je pa postal močan neprijatelj Staročehom in — vladi in se združil v tesni voj.

Ljud v istini več ne vé, pri čem da je, in v tej zmešnjavi ga še bolj bega uha janje poslancev iz staročeškega tabora v mladočeški, in snovanje novih strank med dosedanjo konservativno stranko. Za novo stranko deluje poslanec Adámek, njemu pa

pomaga poslanec Zeithammer; dasi se je sam vdeleževal dunajskih spravnih konferencij, vendar se v listu „Politik“, kojemu je glavni vrednik, postavlja odločno na protispravno stališče!

Sam dr. Rieger stavi kot pogoj: uvedenje češkega jezika pri notranjih uradih, hoče li vlada, da se uresniči sprava, ter preti z odstopom, ako se ne ugoti tej pereči zahtevi. Ta zmešnjava pojavlja se na obeh stranéh! In na tem še ni dosti, češki klub se boji še daljših izgub.

List „Jizeran“ je objavil minole dni dve senzačni vesti o odstopu skušenega voditelja češkega plemstva, grofa Riharda Clam-Martinica, kojega rod je bil od nekdanj posredovatelj med krono in narodom, in o odstopu starega plemenitaža kneza Karola Schwarzenberga, moža zlatega in vzvišenega češkega srca, ki je bil narodu vedno zvest voditelj in je povsodi stal v popredju, kjer se je šlo za povzdigo in slavo češkega imena.

Povod k odstopu teh dveh plemenitih prijateljev češkega naroda tiči v nevolji vsled nevspeha sprave med obema narodoma. Ako bodo še dlje trajale te neznosne razmere, izcimila se bode iz tega grozna zmešnjava. Za Čeha je pa to žalosten pojav, da češki neslogi nasproti stojé Nemci kot mogočna falanga, in da je grof Taaffe že počel z njimi računiti kot z velevažnim činiteljem v češkem kraljestvu.

V tej dōbi polni zmešnjav treba Čehom pač moža, koji bi je kakor Mojzes privel v obljubljeno deželo. Mnogo je pa zakrivila te zmešnjave in nezaupnost do sprave nemška žurnalistika in mnogi zagrizenci, ki se že zdaj nasproti rojakom svojim vedejo tako, kakor bi imela v tem slavnem kraljestvu Čehom pripasti usoda Lužičanov v sosednem Saskem, da bi se oživotvorili dunajski spravní dogovori. Lužičani, ostanek nekdanj mogočne slovanske rodbine, odkazani so danes na milost in nemilost

LISTEK.

Koledar družbe sv. Mohora.

(Vsem društvnikom v premislek.)

Skoro bi sodil, da slavno vredništvo „Slovenčev“ ne bode vseskozi odobraval vsebine tega spisa in se strinjalo z nazeri tukaj razvitimi. Navadno se vržejo taki spisi v koš, ki se ne vjemajo z obēnim javnim mnenjem, osobito pa, ako nasprotujejo načelom slovensko-političnega lista. No, stvar ni tako huda in menda je vredna premisleka; zato mi bode, gosp. vrednik, že malo prostora prepustili, da svoje misli razodenem in sprožim kak razgovor o stvari, ki mi je že dlje časa na srcu.

Določeno je, kar bodo društvniki sv. Mohora dobili za leto 1890. Težko pričakujemo celo kōpo knjig, hvaležno je bōdemo sprejeli, kadar nam pridejo v roke, a še hvaležnejši bi bili, ko bi se gledé na koledar v prihodnje kaka sprememba ukrenila; mislimo namreč, da bi se gradivo koledarjevo drugače razredilo:

1. Pregled vseh dnij v dvanajstih mesecih celega leta naj ostane tak, kakor je bil do sedaj, in naj se veže sam za-sé ter razdeli med društvnike kot samostojna brošura. Ako se mu pridene par praznih ali rubriciranih listov za gospodinjske ali gospodarske beležke o izdatkih ali dohodkih (für

Haushaltungs- oder wirthschaftliche Rechnungen), — dobro, ako ne, tudi prav.

2. Povesti naj se nikar ne dodavajo koledarju, marveč naj se raje „Večernice“ za ravno toliko pomnože, to je, koledarju vzamejo in drugi knjigi pridenejo. Niti družba, niti člani ne bodo na škodi.

3. Imenik vseh društvnikov naj se ali popolnoma opusti, ali samo vsakih pet let natisne. Tisočaki, potrošeni za imenik, naj se v boljši prid obrnejo s tem, da se za dragi imenik kaka lepa knjiga vsako leto društvnikom nakloni.

Že s kraja sem omenil, da se obēno mnenje morda ne sklada s to željo; zato naj se opravičim in povém, zakaj si želim to prenaradbo, oziroma kako bi se doseglo sporazumenje vseh članov.

Ad 1. Koledar ima svojo vrednost samo za ono leto, čegar letnico nosi v naslovu. Z zadnjim dnem decembra meseca je ob vso svojo veljavo in — vržemo ga v koš ali v peč, ker je za vselej doslužil. V svoji sedanji obliki se ima zahvaliti dodatnim povestim, da mu odkažemo častno mesto v knjižnici. Vprašam pa: Je li vreden tega? Mislim, da ne! Zato potrgam koledarjeve liste, povesti pa hranim toliko časa, da se mi jih nabere za precejšnjo knjigo. To menda marsikdo stori, ki potrebuje prostor v svoji knjižni omari za spise in knjige večje ter trajne vrednosti. Da knjigo razdenem, posamezne liste hranim in čakam, da se mi listi naberejo za knjigo, vse to je neprilčno, tudi se marsi-

kaj poizgubi, ker se na koledar dalje ne pazi. Koledar (kot pratika) naj bode torej za-se poseben zvezčič in pratiki naj se dodá zaradi važnosti, na primer:

1. Imenik novih dosmrtnih udov,
2. Imenik umrlih dosmrtnih udov,
3. Družbin oglasnik,
4. Imenik svetnikov (ali kaj takega).
5. Pravila društvena,
6. Semnji po Slovenskem,
7. Cenik in kazalo knjig v družbeni zalogi,
8. Naznanila.

Ad 2. Naglašal sem, da „dosluženega“ koledarja nihče več ne pogleda, in, dasi ima v sebi prav mikavnega berila, vendar zaradi svojega osivelega naslova: „Koledar 1857“, „Koledar 1863“ itd. nikogar prav ne razveseli, če mu ga za berilo ponudiš; mrže se, ga odložimo, češ, — kaj bōdemo to staro šaro prebirali! Ves drug vtis nam naredi knjiga, ako nosi svoj na vsebino mereč mičen naslov. Zato povesti in drugi poučno-zabavni spisi — ven (!) iz koledarja in v drugo primerno knjigo jednacega zadržaja!

Ad 3. Za opustitev imenika pa imam nastopne razloge:

Denar, ki se je potrošil za stavek, papir, tisek in vezanje koledarja tekom 30 let, je ogromen. Za koledar leta 1890. se je potrošilo brez koleka 10.554 gld. 84 kr. (!), za leto 1889. je stal 9067 gld.

Nemcev. V svoji neznanstni deželici smejo se prosto gibati sevėda na podlagi nemščine kot državnega jezika, ali ko Lužičan ostavi svojo jezikovno oblast, je na Saskem — tujec, a Nemec povsod gospod.

V kratkem zbere se zopet deželni zbor češki, da razpravlja ostale osnove te poravnave. Kaj nam bode prineslo to zasedanje? Ali se bode sprava razbila? Mnogo se govori tudi o oktrojiranji dunajskih dogovorov češkemu narodu! Toda slabo bi pogodil, kdor bi vladi svetoval tako postopanje. Kakor reči stojé dandanes, ko je toli nakopičenega vnetljivega gradiva, mogli bi nastati pri večjem pritisku irske razmere. „Irsko“ vprašanje bilo bi pa za državo našo v tej dóbi, ko stojimo pred svetovnimi dogodjaji, mnogo kočljivejše, nego današnje nedolžno češko vprašanje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. avgusta.

Notranje dežele.

Dr. Rieger se je v petek zjutraj pripeljal na Dunaj in popoldne dve uri posvetoval z ministerskim predsednikom o položaji na Češkem. Kakor češki listi zagotavljajo, zahteval je dr. Rieger odločno notranji češki uradni jezik za češke sodne okraje. — Neki sotrudnik „Presse“ je pri tej priliki vprašal dr. Riegera ali v resnici misli odstopiti. Dr. Rieger mu je odgovoril, da odstopi le tedaj, ko uvidi, da je v nasprotju z narodom, kar je povedal že v deželnem zboru. Pač pa se more to vprašanje rešiti še pred deželnim zborom, ki se snide koncem septembra, ali vsaj mej zborovanjem.

Prepovedan glavni shod. Lahonski rogovileži bi si zopet radi pomagali na noge. Tako se poročča iz Trsta, da so nameravali imenovani vročerkci političkega društva „Progresso“ imeti včeraj glavni shod, toda oblastvo ga jim je zabranilo, ker ni bil pravočasno napovedan ter se je sprejelo v program pretresovanje o razpuščenem društvu „Pro Patria“, ne da bi se bila prej ta točka postavno naznanila.

Vnanje države.

Srbija. Kakor trdijo poročila iz Belega Grada, pripisujejo tamošnji politički krogi velik pomen razporu med liberalno stranko, ki razpada zdaj v dva tabora, t. j. tabor Staroliberalcev in njim nasprotni tabor Mladoliberalcev. To bode vsekako vplivalo pri prihodnjih volitvah v skupščino. Ker se je zgoraj imenovana stranka tako razcepila, bodo radikalc pri omenjenih volitvah imeli izvestno veliko moč, a vendar ne še popolnoma neomejeno.

Rusija. Vpliv ogromne Rusije prodira od dné do dné dalje in to vzlasti v Aziji. Tamošnje sosedne države si želé ruske naklonjenosti in nje-nega prijateljstva. To resnico potrjujejo zopet naj-novejša poročila. Emir boharski je prosil ruskega finančnega ministra, ki je na potovanji skozi ruski Turkestan, da ga naj počasti s svojim obiskom, ter mu je poslal nasproti na mejo poslaništvo. Emir afganistanski bi rad sklenil z Rusijo kupčijsko pogodbo ter je poslal v ta namen svoje zastopnike v Peterburg. Istotako želi kan kirski stopiti v tesnejšo zvezo z Rusijo, vsled česar pojde sam osebno v

rusko prestolico. In v Askabadu živeči Perzijani so poslali nedavno ruskemu generalu Kuropatkinu deputacijo. Ponudivši mu soli in kruha, prosila ga je kot zastopnika ruskega carja, da naj jih sprejme za ruske podložnike. General Kuropatkin jej je obljubil, da hoče ugoditi njihovim želji.

Francija. Kakor se poročča iz Pariza, prišla je francoska policija na francosko-švicarski meji na sled skrivnemu delovanju ruskih nihilistov. — Ako je to poročilo resnično, storila bode francoska vlada na ljubo Rusiji že potrebne korake ter pokazala zopet svojo naklonjenost do nje.

Nemčija. Neki nemški list objavlja londonsko informacijo, v kateri se obisku nemškega cesarja na Angleškem pripisuje velik politički pomen. Kakor je namreč vlaški obisk imenovanega cesarja v Osbornu pripomogel, da se je izvršila letos nemško-angleška pogodba, tako bo imel neki tudi letošnji njegov obisk velike političke posledice.

Belgija. Kakor se poročča iz belgijske prestolice, govoril je nemški cesar Viljem II. na obedu pri kralju Leopoldu II. mej drugim tako-le: „Evropski mir je zagotovljen mnogo let v prihodnost. Dokler bodem imel jaz gėslo v rokah, poganjal se bom zmirom za mir.“ — Res, srečna bi bila Evropa, srečni narodi evropski, ako bi vladal med posamičnimi državami pravi prijateljski mir. Toda železni mir, katerega silni pritisek čutijo evropski narodi, je izvestno bolj pogubonosan od krvave vojne.

Grecija. Ker bode kmalu razpuščena grška poslaniška zbornica in bodo v teku dveh mesecev sedeli v njej novi udje, utegne se grška politika vseskozi močno izpremeniti. Posebno nje vnana politika je dobila popolnoma drugo barvo vzlasti z ozirom na najnovejši vspeh Bolgarov v Macedoniji. Sevėda, pred vsem se mora oborožiti od nog do glave. Na vso moč hoče pomnožiti vojaške čete, preskrbeti jim nove repetirke in nakupiti 4000 konj v Rumuniji in na Ogrskem za armado. V večje varstvo namerava sezidati več trdnjav vzlasti v vojnih pristaniščih, Pireji in okoli Aten. Koliko milijonov frankov bode stalo zopet to oboroženje! Ta načrt mora biti bajé že v jeseni meseca novembra izvršen. Istotako hoče utrditi svojo moč tudi na morji. V ta namen so neki že izdelane na Francoskem tri velike vojne ladije, in méni preskrbeti se še s torpedami. — Prebravši tako poročilo od ver-jetne strani, kako naj verujemo besedam nemškega cesarja, da je evropski mir zagotovljen mnogo let v prihodnost? Tako nikakor ne more dolgo obstati sedanji evropski položaj. Kar se bode zaslíšal nekega dné vojni grom in Evropa bode stala v bojnem ognju.

Egipt. Poročalo se je že listom, kako silno razgraja črna žena, kolera, v Džedah, kjer pomori vsak dan na stotine ljudi. Zato je sklenila turška vlada, kakor se piše 9. t. m. iz Kaira, postaviti vo-jake na vseh onih pristaniščih Rudečega morja, kjer izstopajo romarji na suho. V suškem kanalu pa bodo posebni križarji zabranjali romarjem izstopiti iz ladij.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 7. avgusta. (Židovsko vino.) Ponarejanje užitnih stvari, to je jedi in pijač, katere človek potrebuje za vsakdanje preživilo, širi se dandanes povsod na vse mogoče načine. V prvi

vrsti velja to o božji kapljici ali vinu. Ni čuda torej, da stari možje, navajeni zdravega in pristnega vina, tožijo o današnji ponarejeni sodrži, ki kar nič več ni v sorodu s plemenito vinsko trto.

Naši pradedi so večkrat na večer po končanem trudapolnem delu sedeli v vinskem hramu in pričali rujnega vinca razgovarjali se o časovnih razmerah. Vinski duhovi pregnali so jim skrbi, odvezal se jim je jezik, potožili so v prijateljskem krogu eden drugemu svoje težnje. Podali so se zdrave glave in dobre volje domov, in sladke sanje zazibale so jih v brezskrbno spanje. Dandanes je pa to vse drugače. Dober okus je izginil, ljudje pijejo vse, da je le pobarvano in — mokro in sevėda po ceni.

Nekdaj so naši krčmarji točili domače pristno vino iz Metlike, Vipave, Jaske ali Ljutomera. Nekaj let sém je pa v Ljubljani prišlo v navado vino, ki mora človeku zabrniti drob. Pobarvana voda in nekaj zdravju škodljivih primeskov — in vino je narejeno.

Trgovci s tako ponarejeno mešanico pa dobre kupčije delajo, ker ji lahko zelo nizke cene postavijo. Trgovci s pristnim vinom pa s takim sleparjenjem ne morejo tekmovati, ker najslabša dolensjska kislica mora se dražje prodajati, nego sladka židovska mešanica.

Nedavno se je pa v Ljubljani ali prav za prav v Spodnji Šiški v neki stari vojašnici ustanovila tovarna za omenjene vrste „primorsko in istrijsko vino“. Vino fabricirati se pa pravi ponarejati vino, kajti vino ne raste v obokanih temnih in ljudem nepristopnih kletih, temveč cveté in zori po vinogradih. Omenjena stara vojašnica je pa za vinsko manipulacijo jako prikladna, kajti ima štiri vodnjake, v katerih nikdar vode ne zmanjka. Stanovaleci v bližini napominane vinske tovarne trdijo, da omenjeni vodnjaki od ranega jutra do poznega večera, in kedar je dosti naročil, celó po noči škripljejo.

Kakor vsakemu nereelnemu podjetju, je tudi ljubljanske vinske tovarne gospodar neki tam od laške strani priseljeni žid. Vendar pa se je kot dober špekulant navadil za silo slovenski in ima srečo, da njegovo mešanico kupujejo krščanski krčmarji. Trdi se, da edini židovski trgovec proda več vina, nego vsi ostali krščanski trgovci. To mislimo bodo pač vedeli pri uradu, kjer se odmerja prihodninski davek. Kakor da bi v Ljubljani ne bilo nobenega domačega in krščanskega trgovca z vinom, tako hodi veliko število ljubljanskih krčmarjev in iz okolice v židovsko tovarno mešanico kupovat. Med njimi je marsikak magnat, ki se v svoji krčmi kaj rad baha, da je vino točil v Semiču ali Jaski. Vinskim pivcem, kojim je mar za telesno zdravje, mora se vsekako priporočati, da ne obiskujejo gostilnic, kjer se toči židovska sodrga, kajti do sedaj še, hvala Bogu, ne manjka zdravega domačega pristnega vina.

Sevėda za vsacega navadnega človeka ni lahko vino poznati. Zatorej pa tudi ne smemo vino ku-

63 kr., torej v dveh letih 19.622 gld. 48 kr. (!). No — pa odračunimo polovico (9811 gld. 24 kr.) od prejšnje svote, ker zoper pratiko in poučno-zabavne spise ne ugovarjam, torej je v dveh letih blizu 10.000 gld. (!) prav zavrženih. Naredimo še račun o koledarjih za leti 1875. in 1876.1 Za leto 1875. ga je bilo tiskanega krog 24.000 izvodov (udov je bilo 23.631 izkazanih), troški so znašali 5863 gld. 75 kr. s kolekom vred; odšteví kolekovino à 6 kr. = 1418 gld. in troške za vrednostne spise = 1852 gld. 40 kr., skupaj 3270 gld.; ostane torej 2593 gld. za imenik. Kakošno vrednost ima danes imenik iz l. 1875.? Koliko obresti nosi danes zanj izdana svota 2593 gld.? Kdo pregleduje danes ta imenik? — Koledar za leto 1876. je šel med 25 869 udov; recimo, da se ga je priredilo okroglo 25.900 izvodov, troški so zaračunjeni s 6433 gld. 30 kr.; na kolek pripada 1554 gld., na vrednostne spise 2474 gld.; na imenik 2405 gld., pa je prej ko ne še nekoliko več, ker se stavek imenika dražje plačuje, nego drugih spisov, ki so z večjimi črkami in redkejše tiskani. Pa prezirajmo to računsko napako, ki je na škodo mojim argumentom in vzemimo v poštev približno one svote, ki so se od leta 1875. do danes potrosile za imenik, tedaj dobimo svoto krog 60.000 gld; povprek na leto sem priračunal 180 gld. zaradi vedno rastočega imenika in vzel za podlago gori preračunjeni znesek za imenikov natis l. 1875. = 2405 gld., ki je v štirinajstem letu narastel na okroglo 5000 gld. Ali ni velika škoda za toliko narodnega imetja? Res je,

da je ravno imenik nekoliko pripomogel k naraščaju Mohorjevih družnikov, a danes družba pri svoji izborni organizaciji stoji na tako trdnih tleh, da se ni bati oslavljenja, marveč še prav krepke rasti, ako bodo knjige imele stalno vrednost. Ugodno stanje sloni na krepkih ramenih prečast. poverjenikov; brez njihovega vpliva bi tudi imenik z zlatimi črkami tiskan ne ohranil impozantnega društva. In na poverjenikih je vse, da se odpravi jako dragi in vsaj zá-me malo vredni imenik.

Gospodje poverjeniki naj bi o priliki pobiranja letnine vsakega člana prašali, ali želi svoje ime tiskano imeti v društvenem koledarju, ali ne? Umeje se, da bi pri tej priliki morali gospodje razložiti veliko korist za narod slovenski, ako bi se namesto imenika tiskala kaka zabavno-poučna knjiga itd. Družbenikovo izjavo bi zaznamovali v nabiralno pólo s tem, da bi se k dosedanjim rubrikam pridejali še dve ozki z naslovom: v imeniku tiskan biti a) želi, b) ne želi, in v dotični predalec začrtala bi se poteza 1. Vsota teh črt bi pokazala, koliko udov je za imenik, koliko proti njemu. To bi bilo občno glasovanje vredno tega važnega vprašanja. Morda se ne motim, ako trdim, da bode vspeh glasovanja v veliki večini proti imeniku. Kaj potem? — Ko glavni odbor zbere vse vpisovalne pole, sestavi skrutinij in se po njem ravna. Ako je izid nepovoljen, t. j. da se velika večina izreče za „imenik“, potem ostane vse pri starem in stvar je za vselej dognana. Ako je manjšina zanj, ogromna večina pa proti njemu, tedaj naj

se tiskajo vsi poverjeniki, poleg njih pa oni družniki, ki želé svoje imé natisnjeno imeti in drugi pa le kumulativno po številu. Da bi se stavec delo olajšalo, naj bi g. poverjeniki podčrtavali imena onih, ki so zahtevali prijavljenje, število družih bi stavec posnel iz opisovalne pole, kar bi menda težav ne delalo. To nasvetujem pa le za slučaj, ko bi družbi nevarnost pretila, da vsi oni člani izstopijo, ko bi se njihova imena ne lesketala več v Mohorjevih knjigah. Ako bi se te škode ne bilo bati, potem naj odpade ves imenik razun kazala poverjenikov in dodanega števila vseh udov enega poverjenikstva; vsaj le števila imponirajo, ne pa: Matija, Jaka, Janez, Marija itd., kar se tisočkrat ponavlja.

Ne bodimo nečimurni in ne oklepajmo se otročarije na škodo naroda in našega vedno še pre-skromnega slovstva.

Ugovarjati bi se moglo: Zakaj pa „Matica Slovenska“ priobčuje vsako leto imenik svojih društvenikov? Na to odgovarjam, da je istotako škoda za denar potrošen za tako literarno pridobitev, morda bode tudi zanj prišel, čas, da se trošek za kaj boljšega obrne; zdaj — ko šteje samo krog 2000 udov, natis imenika ne stane še tisočakov, kakor pri družbi sv. Mohora.

Tudi ugovor, da sta gg. poverjenikom z imenikom olajšana pregled in razdelitev, zdi se mi ničev, ker jim odbor lahko vrača vpisovalne pole s knjigami vred; vsaj jih ne rabi za priloge k društvenim računom, in po vknjiženji doposlanih doneskov nimajo za družbo nobene vrednosti več.

povati pri tujih nepoznatih trgovcih, najmanj pa pri takih, kateri nam blago za malo grošev ponujajo. Mi mislimo, da smo naredili dobro kupčijo, pa smo vendar-le opeharjeni. V taki pijači ni skorej nič pravega vina in ko se usuši, ostane na dan posode samo blato. Najnezanesljivejši trgovec sploh, osobito pa z vinom, je bil od nekdanj Abrahamov potomec ali žid. Ljudje, kateri so v vinskih tovarnah kedaj služili in delali, pripovedujejo čudne reči o fabrikaciji vina. Nečemo pa taceh podrobnosti tu navajati, ker se bojimo, da bi se komu želodec ne obrnil. Krčmarjem pa priporočamo, da ne kupujejo vino pri židovskih trgovcih, potem jim tudi ne bo treba tožiti, da so njih gostilne pivec prazne.

V Avstriji pa tudi postava strogo prepoveduje popačenje ali ponarejanje jedil in pijač. Dovoljujemo si torej kompetentno oblast na postavo opozoriti.

V 16. stoletju bila je navada, da so prodajalce popačenega ali ponarejenega vina javno v kako umazano lužo posadili, kjer je moral do vratu v vodi sedeti v posmeh gledalcev. Tako drastične postave sedaj ne veljajo, veljajo pa druge, s katerimi se ponarejalcem na prste stopi. Odprejo naj se pipe pri sodih in strupena pijača naj se v kanale izlije. To se je židom na Dunaji, v Mariboru in Zagrebu že zgodilo. Kar je ondi dovoljeno, tudi pri nas prepovedano ni.

Iz Zagreba, 8. avgusta. Zopet nam je pokosila smrt enega izmed zadnjih preostalih Ilircv, namreč Ivana Mažuranića, bivšega bana hrvatskega in najumnejšega književnika-pesnika na slavenskem jugu. Ž njim pada v grob zadnji znameniti Ilirec.

Ivan Mažuranić se je narodil 11. avgusta leta 1813. v Novem v hrvatskem Primorju, kjer so mu bili stariši siromašni kmeti. Gimnazijo je obiskoval na Reki, kjer ga je posebno rad imel neki učitelj Časar, bivši pri tamošnjem guberniji, kajti na Mažuraniću je spazil že takrat poseben talent. Z njegovo podporo je on hitro napredoval ter naučil se tudi hitro madjarski, da pač celó pesme je skladal. Starejši mu brat Anton ga je poslal na modroslovne nauke v Sombotelj, kjer je tako sijajno napredoval, da so mu vsi profesorji priznali prvenstvo ter ga postavili za predsednika svojega madjarskega društva. Ali vse takšne odlike niso odtujile Mažuranića hrvatske domovini. Ravno v tem času, ko je Mažuranić boravil v Sombotelju, razvil je Gaj narodni barjak preporoda na Hrvatskem, a mej prvimi, ki se mu je pridružil, bil je Ivan Mažuranić. Že v drugi številki „Danice“ od l. 1835 čitamo njegovo v klasičnem metru spevano odo „Primorac Danici“, a dalje številke sodržujejo druge pesme, ki vse svedočujejo, kako resnobne nauke je Mažuranić izučil in kako z visokimi predmeti se je navduševal.

Leta 1836. se je povrnil Mažuranić v Zagreb, kjer se je začel učiti pravo ter položil odvetniški izpit. Kot odvetnik se je nastanil v Karlovcu, kjer je kasneje, 22. julija l. 1841. položil prisego za sirotinskega očeta, pa je to službo opravljal vestno in odlično.

V mislih smo imeli densno stran koledarjevega natisa. Orrimo se še na množino potratenega papirja. Koledar 1875 leta tehtal 132 gramov ter obsega 12 tiskanih pól po 16 strani, na vsako pól pripada torej 11 gramov, in na imenik 77 gramov, in na imenik l. 1876. = 88 gramov. Leta 1875. je šlo v nič jeden meterski stot 65 kilogramov in leta 1876 297 kilogramov. V zadnjih letih se je koledar nekoliko po obliki povečal, vsled tega je vseh 50.000 društvenikov tudi natisnenih na 7 pólah; in pól tehta 12 gramov, torej je teža odvišnega pridevka = 84 gramov in za ves natis 50.000 × 84 gramov = 4920 kgr. Tekom 14 let se je uničilo 40960 kgr. papirja, ki bi danes imel še veliko veljavo v našem slovstvu, ko bi bil počrtnjen z ukovitimi spisi.

Konečno bodi še omenjeno, da storimo z odpravo imenika človekoljuben čin. Le pomislimo, kako duhomorno delo je za stavce skladanje in razmetavanje imenika. Čudno bi ne bilo, če bi se stavcu začelo „mešati“.

Kakošna muka je za korektorja! Kako drag je tak droban stavek! Kako zoperno je čitatelju pregledovanje tega črkastega morja, po katerem gomazi in miglje toliko tisoč in tisoč znamenj, ki pa vse skupaj nič ne povedó, nič čutov ne vzbujajo, nič ne blažé, marveč le pričajo, da svoje srce obešamo na nečimurnost in nji na ljubo žrtvujemo velik del narodnega blaga.

S. St. Večleten ud družbe sv. Mohora.

Tukaj v Karlovcu je bilo, kjer je mladi Ivan Mažuranić poleg svojih uradnih opravil našel še vedno toliko časa, da je hrvatski književnosti in svojemu narodu napisal najodličnejše svoje pesmotive. Izdaviš že l. 1842. s svojim pobratimom Jakobom Užarevićem „Nemško-ilirski slovar“, da pomore onim, ki bi hoteli prevajati z nemškega na hrvatski jezik, ali se hrvatski učiti, odvažti se kmalu za tem na večje pesniško delo. Kakor je znano, 14. in 16. pevanje Gundulićevega Osmana se je izgubilo, ali ga pa pesnik ni napisal. Na početku našega veka je poskusil Dubrovčanin Peter Sorkočević, da popolni ta epos, pa je zares sestavil oba speva, ali je daleč zaostal za Gundulićem, nezopadši niti Gundulićevega eposa, niti njegovega duha, niti je dovolj dara, da ga skladno oponaša in popolni. Ko so mladi Iliri nameravali izdati po „Matici ilirski“ „Osmana“, zadela je Mažuranića ne po nalogu, nego po nagonu čast, da popolni delo Gundulićevo. A kako je on to storil, zna danes ne samo hrvatski narod, nego tudi ves slavenski svet. On je Gundulića tako skladno popopolnil in tako ga v njegovih oblikah dosegel, da je zadivil svoje zemljake.

(Konec sledi.)

Iz Strada na Tirolskem, 8. avgusta. Oberammergau je kraj, kamor hiti letos vsak teden tisoče ljudi; tudi mene je vleklo tje. Gledal sem pasijonsko igro 3. avgusta, ter precej namenil se, sporočiti Vam kaj iz tega obiskanega kraja. Do danes mi čas ni pripuščal, a sedaj tu v Stradu, rojstvenem kraju pokojnega Greuterja, pri svojem prijatelju, mi je mogoče svoj namen izpolniti, — zlasti ker lije dež.

Oberammergau je kraj ležeč nekako 800 metrov visoko v bavarskih alpah blizu tirolske meje. Najlaglje prideš tje, ako se pelješ od Monakovega do postaje Oberau, odkoder se popelješ v Oberammergau z vozom, katerih čaka na postaji vedno na izbiro. Jaz sem storil tako.

Oberammergau je čeden kraj; šteje nekaj čez sto hiš; ali polje bi ga ne moglo rediti, kajti malo ga je, in še to je slabo, deloma radi visoke lege, deloma radi močvirja, ki dela tla ljubljanskemu barju podobna. Prihodek poglavitni — jim je tujec, katerih je vsako leto ob letnih mesecih tukaj mnogo, nepopisno veliko pa vsako deseto leto, ko „igrajo“. Zato jim je poglavitni prihodek zadnji — „pasijonska igra“; dobili bodo od nje, — to smem reči, — več nego pol milijona mark same vstopnine, kajti brez dvoma dobijo pri vsaki igri več nego 25.000 mark. Igrali bodo pa čez tridesetkrat, ker prihaja toliko ljudi, da morajo vsak ponedeljek igro ponoviti, — v nedeljo ni prostora za vse.

V soboto, 2. avgusta, nas je bilo gori že do 10.000, igrišče pa ima prostora samo za 5400 ljudi. Koliko dobička pa jim prinesó tujci sicer z vožnjo, hrano, prenočiščem, kar vse precej dobro zaračunajo; o tem ne morem govoriti. — Ljudje bi bili lahko bogati, ko bi znali; ali lahko se dobi, lahko se požene. Tako vsaj mi je dejal imeniten duhovnik v Monakovem. „Sie sind ein leichtes Theatervölklein, aber sie machen es trotzdem ausgezeichnet.“

O igri sami kaj.

Tukaj mi je težko pisati; rečem le, treba le videti. Vendar bodem v nekaterih potezah načrtal vsaj vnanjost.

Igrišče je vrejeno nekako po vzgledu starega grškega gledališča. V sredini spredaj je pravo prizorišče, zagrnjeno s prekrasnim zastorom. Na desni strani gledalcu je Anova, na levi Pilatova hiša, vmes dvojne ulice, skozi katere se vidi mesto jeruzalemsko; za imenovanima hišama je hodišče, s katerega pride kór med lepim stebrovjem. Pred tem je velik prostor za kór in tudi igralce, objekt od obeh stranij od imenovanega stebrovja. Prostor za kór ni pokrit, ravno tako ne prvi trije prostori za gledalce, po jeden, tri in pet mark. Prostori po šest, osem in deset mark so pokriti. Najcenejši prostor je preveč ob stranéh, zato se ne vidi dobro; na drugem in tretjem se jako dobro vidi in sliši, — toda dež ali pekoče solnce prenašati skozi 8 do 9 ur, je prehujo.

Igra ima mnogo dejanj. Pred vsakim nastopi kór skozi slopovje od obeh stranij, — petindvajset moških in ženskih v prekrasnih oblekah. Ustavijo se v polukrogu. Voditelj kóru razlaga v besedi, kaj se bode vršilo; kór isto popeva, deloma posamezne osebe, deloma skupno, primerjaje dogodke starega zakona, — predpodože, — dotičnemu dejanju v življenju Jezusovem. Kór se na sredi razdeli, tako,

da pridete srednji osebi ravno k stranema prizorišču; zagrinjalo se razgrne — in pred teboj je prekrasna živa podoba iz starega zakona, — predpodože Jezusova tako dovršena, da nehoté vprašaš, je li to naslikana, izklesana ali živa podoba? Čul sem tako govoriti izobražene gospode.

Zagrinjalo se strne, kór zopet sklene v polukrog ter vpleta med petje premišljevanja, nauke, — zlasti pa opomine grešnikom!

Pride dejanje. Prvo je slovesni vhod Gospodov v Jeruzalem. Nepopisen pogled. Stotine (do 500 oseb) ljudi ti gre čez prizorišče v prelepih vzhodnih oblekah, spredaj in zadaj pozdravljaje Gospoda. Scenerija je prekrasna, vtis za vsakega nepopisen. In tako se vrši dalje. Čas ne pripušča, da bi popisaval natančneje. Igrajo res kot mojstri na igrišču, dejal bi, od prvega do zadnjega — vsi. Zlasti pa se odlikujejo Jezus, Kajfa, Pilat, Juda in mnogi drugi.

Vrši se tako lepo in dostojno, posamezni prizori so tako ganljivi, da tudi trdemu možu privabijo solzo iz očíj.

To je vzrok, da prihaja sémkaj toliko ljudi od vseh krajev, — samo jeden Oberammergau je! Tretjega avgusta sem videl gori Slovence, Bošnjake, Italijane, Madjare, Nemce, Poljake, Ruse, Angleže, Francoze, Američane, — in Bog védi kóga še. Tu-sém prihajajo ljudje vseh narodov in vër, tu se slišijo vsi olíkani jeziki.

Sklenem. Ako komu pripuščajo čas in denarne razmere, pojdi v Oberammergau; ne bodeš se kesal, kakor se ne kesa pisatelj teh vrstic. Dodám le še to-le: Da bodeš gotovo dobil vstopnico in prenočišče, piši vsaj teden do deset dnij prej županu Langu v Oberammergau in pridi gori že petek zvečer. Precej drago je tu, ali tako grozno tudi ne, kakor se je upilo. Od Oberau-a in nazaj imaš popolnoma dovolj 20—25 mark.

Dnevne novice.

(Iz Maribora) smo dobili naslednji telegram: *Vdeležba pevskega koncerta je bila veltkanska; vdeležencev je bilo do 2000, pevkinj in pevcev blizu 250. Nemci so preplašeni zapuščali mesto ter nam prepuščali slovensko zemljo.*

(Dvorni svetovalec Heinricher.) predsednik okrožnemu sodišču v Celju, je že dlje časa nevarno bolan za vodenico. Čudno je to, da ima deželno nadsodišče tako malo ozira do g. Heinricherja, da mora ležeti v postelji voditi posle okrožnega sodišča, namesto da bi mu imenovalo začasnega namestnika. Nismo sicer prijatelji političnemu prepričanju nevarno bolnega g. Heinricherja, pa iz človekoljubnosti želimo, da bi mu olajšali skrb.

(Častnim tržanom) je izvolil enoglasno občinski zastop v Gorenjem Gradu v svoji seji dne 8. t. m. preč. g. dekana Lovra Potočnika.

(Umrl) je nocoj v Stari Loki umirovljeni župnik č. g. Janez Zeller, ki je bil rojen 18. februarja 1816 in daroval zlato sv. mašo dne 29. julija t. l. N. v m. p.!

(Poročena) je bila danes v cerkvi sv. Jakoba gospodičina Minka Ničmanova, hči poznatega knjigoprodajalca, bukoveza in vrlega rodoljuba v Ljubljani gosp. Henrika Ničmana, z gosp. dr. J. Jacobijem.

(Tržaški namestnik vitez Rinaldini) je minoli teden potoval po Krasu, obiskal Tomaj, Dutovlje, Skopo, Koprivo, Stanjel, Kobdilj, Šmarje, Ajdovščino, Sv. Križ, Cesto, Skrilje, Kamnje, Selo, Dornberg, Rifenberg, Komen in Sežano. Povsod so kolikor móči okrasili hiše, postavili slavoloke in navdušeno sprejemali cesarskega namestnika. Naj bo to potovanje imelo dobre nasledke za slovensko prebivalstvo!

(Župnijski izpit) je delal 5. in 6. dne t. m. beneficijant v Podragi na Vipavskem čast. gosp. Fr. Pleško.

(Vstrajnost.) Poroča se nam, da je večeraj v nunski cerkvi v Škofji Loki prvič v lepem slovenskem jeziku propovedaval č. gosp. Vit Loinger, član Jezusove družbe, rodom Nemec, ki še prav dve leti ne biva med nami. Gospodu čestitamo na njegovi vstrajnosti.

(Trgovska in obrtnijska zbornica) ima jutri (v torek) ob 4. uri popoldne redno sejo s tem dnevnim redom: 1. Zapisnik zadnje seje. 2. Trgovska in obrtnijska zbornica v Gradcu prosi za podporo vloge, da bi se tabačne in loterijske štacune v ne-

deljah in praznikih ob 12. uri opoldne zapirale. 3. Izrečenje o vršbi tiskarne „J. Blaznikovi nasledniki“. 4. Izrečenje o vršbi tiskarne „Klein & Kovač“. 5. Izrečenje o vršbi tiskarne „Narodna Tiskarna“. 6. Izrečenje o vršbi tiskarne „Ljudmila Milic“. 7. Izrečenje o vršbi tiskarne „Katoliška Tiskarna“. 8. Izrečenje o vršbi delovanja kamenine „Bl. Schnabl“. 9. Poročilo, ali je zobne tehnike uvrstiti med dopuščene obrtne. 10. Solnograška zbornica prosi, da bi se zbornica potegnila za to, da bi vsaka zbornica imela svojega zastopnika v državnem železniškem svetu. 11. Nasvet o reformi brzojavne besedne tarife. 12. Vloga zbornice v Inomostu, da bi država prevzela komercialni poduk v oskrbo. 13. Postavno varstvo za tovarniške in kupčijske tajnosti. 14. Prešnja za semnje na Rakeku. 15. Reforma statističkih poročil. 16. Volitev člana in namestnika v državni železniški svet. 17. Poročilo o obravnava zaradi železniške črte Divača-Loka-Celovec, katere so se na vabilo deželnega odbora koroškega vršile v Celovcu. (Dolgotrajen prepir) je bil zaradi pitne vode iz studenca v Kronbergu med mestnim zastopom in grofom Alfredom Coroninijem. Ker se je grof še vedno ustavljal orožnikom, odpeljali so ga v petek v zapor.

(Nov delavski list.) Kakor čitamo v dunajskem „Vorwärts“-u, glasilo avstrijskih tiskarjev in črkostavcev, počel bode s 14. dnem t. m. v Ljubljani izhajati nov delavski list v slovenskem jeziku za slovenski govoreče delavce.

(Neredi.) Kakor smo sporočili, dogovorili so se goriški prodajalci manufakturnega in drobnega blaga, da bodo ob nedeljah in praznikih prodajalnice zaprte. Nekaj trgovcev se vendar ni držalo dogovora, in vsled tega so nastali poulični neredi.

Telegrami.

Dunaj, 11. avgusta. Železnični tir pri Blovici je popravljen in pričel se je zopet redni promet med Dunajem in Hebom.

Solnograd, 10. avgusta. Danes se je vršilo slovesno umeščenje knezonadškofa dr. Hallerja. Navzoči so bili škofje Zwerger, Napotnik, Kahn, Valussi in Aichner.

Bern, 10. avgusta. Švicarski živinozdravniki na nemški in avstrijski meji so dobili povelje, da zabranjajo prevažanje v Francijo namenjene goveje živine, ovac in prešičev.

Berolin, 10. avgusta. Helgoland je prešel včeraj v nemško posest. Danes dopoldne je prišel cesar Viljem na svoje novo ozemlje ter je priredil v zdravniški dvorani pojedino. Začasno prevzame upravo državni komisar.

Helgoland, 11. avgusta. Razglašenje Bötticherjevo povdarja, da goji cesar nadeje, da bodo prebivalci helgolandskega otoka ostali zvesti cesarju in domovini. Cesar obeta, da jim bo pustil njih pravice in navade, kolikor bo mogoče. Sedanji rod bo prost vojaščine. Carinska tarifa ostane še mnogo let neizpremenjena. Vlada bo varovala vero, cerkev in šolo. Nagovor cesarjev omenja proti mornarjem, da spaja ta otok z Nemčijo kot poslednji kos nemške zemlje. Otok ima namen, biti trdnjava nemških mornarjev proti vsakemu sovražniku.

London, 11. avgusta. Kraljica je povabila častnike avstrijskega brodovja v Osborne na pojedino.

Carjigrad, 10. avgusta. Armenci v Ardanem blizu Bajazida so prestopili k pravoslavni ruski cerkvi, da so se odtegnili turškemu preganjanju.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v noć
		barometra v mm	termometra po Celsiusu			
	opazovanja					
9	7. u. jut.	734.4	16.4	sl. svzh.	oblačno	0.00
	9. u. pop.	733.6	26.5	sl. szapad	jasno	
	9. u. zveč.	733.8	19.6	sl. zap.	"	
10	7. u. jut.	736.0	20.6	sl. zap.	jasno	0.00
	9. u. pop.	734.8	27.4	brezv.	"	
	9. u. zveč.	735.5	20.8	"	"	
Srednja temperatura obeh dni 20.8°, in 22.1°, za 1.0° in 3.2° pod normalom.						

Srednja temperatura obeh dni 20.8°, in 22.1°, za 1.0° in 3.2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

11. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	40	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " 16%	89	"	60	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	"	85	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	25	"
Akcije avstr.-ogerske banke	982	"	—	"
Kreditne akcije	308	"	—	"
London	115	"	75	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	18	"
Cesarski cekini	5	"	49	"
Nemške marke	56	"	45	"

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da nam je Bog vsemogočni preljubega očeta, oziroma tasta, deda in svaka, gospoda

Avgusta Maršalek-a,
meščana in krojača,

previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, po dolgi, mučni bolezni, v soboto, dne 9. avgusta, ob 8 1/4 uri zvečer v 69. letu njegove starosti poklical na oni boljši svet

Truplo predragega pokojnika se bode v ponedeljek, dne 11. avgusta, popoldne ob 5 1/2 uri v hiši št. 11 v Kravji dolini blagoslovilo in potem na pokopališče pri sv. Krštofu preneslo.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo v raznih cerkvah.

Nepozabni pokojnik bodi priporočen v blag spomin in molitev.

V LJUBLJANI, dne 10. avgusta 1890.

(1) **Žalujoči sorodniki.**

Posebna naznanila se ne izdajajo.

Obraobljene pismene marke
kupuje vsak čas
G. Zechmayer, Nürnberg.
Obrazec zastoj. (15-13)

Ravnokar je izišla knjiga:

Izpovedanja TAXIL:
18 pol 8°. **bivšega**
Cena 60 kr., po pošti 65 kr. **prostomisleca.**
Dobiva se
v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Žrebanje že v četrtek!

Srečke dunajske razstave

2 glavna 50.000 gld.
dobitka vsak vrednosti.

Srečka je veljavna za obojno žrebanje.

Drugo žrebanje 15. oktobra.

Srečke po 1 gld. dobé se pri (20-18) C.C. Mayer-ju v Ljubljani.

OLJNATE BARVE

kositarskih pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(68)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.